

8.B.2.1. Papildu pasākumi piesārņotajām vietām

Lielupes upes baseinā būtiska punktveida piesārņoto vietu ietekme ir atzīmēta PŪO D11 un A5 teritorijā.

Viena no būtiskākajām piesārņotajām vietām atrodas Rīgā, PŪO D11 teritorijā – Kīleveina grāvis (piesārņotas vietas reģ. Nr.0010000/0004), kurā prioritāri nepieciešams veikt sanācijas darbus. Grāvja teritorijā konstatēts piesārņojums ar smagajiem metāliem un naftas produktiem un kopējā piesārņotā platība aizņem ap 2.5 ha.

Sanācijas darbus nepieciešams veikt arī bijušajā sadzīves atkritumu izgāztuvē “Kūdra” (piesārņotas vietas reģ. Nr.80888/1524), kas atrodas PŪO D11 un A5. Jau iepriekšējā plānošanas periodā tika izvirzīts šāds pasākums, tomēr tas vēl nav ieviests. 2017. gadā tika veikta izgāztuves rekultivācijas projekta priekšizpēte¹, kuras tehniski-ekonomiskais pamatojums kalpos par pamatu finanšu līdzekļu piesaistei rekultivācijas veikšanai.

Lielupes upju baseina apgabalā atrodas vairākas vēsturiski piesārņotas vietas, kurās sanācija daļēji ir veikta, tomēr piesārņojums vēl nav pilnībā likvidēts, kā rezultātā, nepieciešams plānot papildu pasākumus šo teritoriju attīrīšanai no piesārņojuma. Nozīmīgākie šādi objekti ir Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuve “Ekolauks”, cieta sadzīves atkritumu poligons “Getliņi” un bijušā Rumbulas lidlauka teritorija Rīgā.

Padomju laikā ierīkotajā Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuvē “Ekolauks” (piesārņotas vietas reģ. Nr.80808/1539), hidroizolācijas nepilnību dēļ vairākkārt notika piesārņojošo vielu noplūde, kas radīja gruntsūdeņu piesārņojumu. Laika periodā no 2012. gada līdz 2015. gadam, tika īstenots sanācijas projekts², kura ietvaros tika veikta šķidro atkritumu izsūkņēšana no četriem baseiniem un piesārņotās grunts izņemšana. Pazemes ūdeņu monitoringa ietvaros, 2017. gadā piesārņojums tika konstatēts gan sekļajos gruntsūdeņos, gan spiedienūdeņos - Arukilas (*D_{2ar}*) ūdens nesējslānī ierīkotajos urbemos (PŪO A5)³.

Esošā cieta sadzīves atkritumu poligonā “Getliņi” teritorijā atrodas vecais atkritumu kalns, kura ekspluatācija ir izbeigta, tomēr virszemes un pazemes ūdeņu monitoringa ietvaros⁴ 2016. gadā tika konstatēts nozīmīgs gruntsūdeņu piesārņojums visos paraugu ņemšanas punktos un tika pārsniegtas robežvērtības kopējam slāpekļa saturam un ķīmiskajam skābekļa patēriņam. Kaut arī atkritumu noglabāšana vecajā atkritumu kalnā vairs nenotiek, un ir veikti pasākumi vides kvalitātes uzlabošanai un atkrituma poligona radītās negatīvās ietekmes mazināšanai uz apkārtējo vidi, pazemes ūdens piesārņojuma areāls bijušās atkritumu izgāztuves teritorijā, un virzienā uz Daugavu joprojām ir saglabājies, bet tā piesārņojuma intensitāte un izplatības areāls nepalielinās.

Bijušā Rumbulas lidlauka teritorijā piesārņojums ar naftas produktiem radies militārās aviācijas bāzes ekspluatācijas laikā, kad vidē nonāca liels daudzums aviācijas degvielas. Gruntsūdeņu piesārņojums konstatēts 204 ha platībā. Laika posmā no 1996.- 2005. gadam teritorijā veikts gruntsūdeņu monitorings

¹ SIA “Eiroprojekts”, 2018. Kopsavilkums par projektu “Sadzīves atkritumu izgāztuve (SAI) “Kūdra” rekultivācijas projekta priekšizpētes veikšana un tehniski ekonomiskā izvērtējuma sagatavošana Ķemeru Nacionālā parka teritorijā”. Rīga, Valsts ģeoloģijas fonda inv. Nr.27007.

² “Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuves sanācijas projekts, 1.kārta” (Nr.3DP/3.4.1.4.0/12/IPIA/VARAM/ 001). Valsts Vides dienests, ERAF projekti (06.08.2015) <http://www.vvd.gov.lv/projekti/es-fondi2007-2013-/eraf>

³ SIA “Geo Consultants”, 2017. Gruntsūdens un virszemes ūdeņu monitorings Olaines šķidro bīstamo atkritumu rekultivētajā izgāztuvē”. Rīga. Valsts ģeoloģijas fonda inv. Nr.26832

⁴ SIA “Geo Consultants”, 2016. Gruntsūdeņu, virszemes ūdens un notekūdeņu monitorings SIA “Clean R” nešķiroto sadzīves atkritumu šķirošanas rūpnīcas teritorijā, cieta sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā. Rīga, Valsts ģeoloģijas fonda inv. Nr.26352.

un precizēta piesārņojuma areālu izplatība⁵; divos no piesārņotajiem areāliem veikti arī sanācijas darbi. Sanācijas darbu ietvaros 2000. gadā turpinājās gruntsūdeņu attīrīšana un piesārņojuma avota – peldošā naftas produktu slāņa – likvidācija. Kopš 2010. gada bijušā Rumbulas lidlauka teritorijā vairs nav notikuši sanācijas vai vides kvalitātes uzraudzības pasākumi, jo lielākā daļa piesārņojuma areāli atrodas privātīpašumu teritorijā. Papildu sanācijas pasākumi teritorijā ir vēl vairāk nepieciešami tieši tā iemesla dēļ, ka novērota piesārņojuma pārvietošanās Daugavas upes virzienā.

⁵ SIA "VentEko", 2005. Pārskats par sanācijas tehnoloģijas aprobāciju bijušajā Rumbulas lidlauka teritorijā, Rīgā.
<https://www.lvafa.gov.lv/faili/materiali/petijumi/2005/180.pdf>